

การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลในครอบครัว
ผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์

นางบุษรา ไลวานิช

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

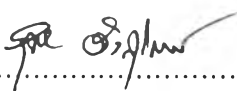
A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM ON QUALITY OF LIFE
OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS' FAMILY CAREGIVERS,
PRACHUAPKHIRIKHAN HOSPITAL

Mrs Bussara Laiwanit

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2005

หัวข้อโครงการอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อคุณภาพชีวิต
ของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์
โดย นางบุษรา ไลวานิช
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ศ.อ. หญิง ดร.ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....กรรมการ
(นางดวงตา กุลรัตนญาณ)

บุษรา ไลวานิช : การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์. (A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM ON QUALITY OF LIFE OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS' FAMILY CAREGIVERS, PRACHUAPKHIRIKHAN HOSPITAL)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 130 หน้า.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทจำนวน 20 คน ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด จากผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท แบบวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL-BREF-THAI) และแบบประเมินพลังอำนาจ เครื่องมือทั้ง 3 ชุดได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเที่ยงของ แบบวัดคุณภาพชีวิต และแบบประเมินพลังอำนาจ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 และ .87 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (Paired t - test)

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า

คุณภาพชีวิตของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท ภายหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สาขาวิชา...การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช...ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา...2548.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4777811136 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: EMPOWERMENT / FAMILY CAREGIVER / QUALITY OF LIFE

BUSSARA LAIWANIT : A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM ON QUALITY OF LIFE OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS' FAMILY CAREGIVERS, PRACHUAPKHIRIKHAN HOSPITAL. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASSOC.PROF.ORAPHAN LUEBOONTHAVATCHAI , Ph.D, 130 pp.

The purpose of this study was to compare the quality of life of schizophrenic patients' family caregivers before and after using empowerment program. The sample were 20 schizophrenic patients ' family caregivers in muang district, Prachaubkhirikhun province. Three study instruments were empowerment program for schizophrenic patients ' family caregivers, quality of life measurement scale (WHOQOL- BREF-THAI) , and empowerment appraisal scale. All instruments were test for the content validity by 3 professional experts and reliability test of the scales. The reliability of the two scales were .93 and .87 respectively. Frequency, mean and standard deviation were used for data analysis. Paired t-test were used to compare quality of life score before and after using empowerment program.

Major findings was as follow.

Quality of life of schizophrenic patients ' family caregivers who received empowerment program after using empowerment program was significantly higher than before using empowerment program, at the .01 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing Student's signature.....

Academic year2005.....Advisor's signature.....

The image shows two handwritten signatures in black ink. The top signature is written over the student's signature line, and the bottom signature is written over the advisor's signature line. The signatures are cursive and somewhat stylized.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และเป็นกำลังใจตลอดมาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ศิษย์กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ยังชาวซึ่งในความรัก ความเมตตาที่ได้รับตลอดการทำโครงการศึกษาอิสระ

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงอาจารย์ทุกท่านที่สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาที่ให้ความรู้และคำแนะนำซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ในการทำโครงการศึกษาอิสระ ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์และหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านคลองวาฬที่ให้การสนับสนุนทุนในการทำโครงการศึกษาอิสระและคอยอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาตลอดหลักสูตร

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์และเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านคลองวาฬทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นกำลังใจพร้อมให้การช่วยเหลือในการศึกษาตลอดหลักสูตร รวมถึงขอขอบพระคุณผู้ป่วยและผู้ดูแลทุกท่านที่เห็นความสำคัญสละเวลาและให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ

ขอกราบขอบพระคุณ พี่/น้อง ครอบครัว คุณพันธ์และขอขอบคุณ คุณสุเมธ ไลวานิช ที่ได้คอยดูแล ห่วงใย ให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุน ผู้ศึกษาด้วยดีตลอดมาทำให้ผู้ศึกษามีความมุ่งมั่นอดทนไม่ท้อแท้มีพลังในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคทุกอย่างได้จนสำเร็จ ขอขอบคุณพี่เพื่อนและน้อง ๆ ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือ ปลอดภัยและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ผู้ศึกษาขอบแต่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ดูแลในครอบครัวผู้ปวยจิตเภท รวมถึงผู้ปวยจิตเภททุกท่านให้มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

บุษรา ไลวานิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการศึกษา.....	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท.....	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	27
การเสริมสร้างพลังอำนาจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3. วิธีการดำเนินการศึกษา.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	46
ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.สรุปผลการศึกษา อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการศึกษา.....	74
อภิปรายผลการศึกษา.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	77
รายการอ้างอิง.....	79
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	88
ภาคผนวก ข คู่มือโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	89
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือแบบประเมินพลังอำนาจ	125
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือแบบประเมินคุณภาพชีวิต.....	127
ประวัติผู้ศึกษาโครงการศึกษาอิสระ.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	60
2. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา.....	64
3. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัว	65
4. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่ร่วมกับผู้ป่วย/ดูแลผู้ป่วยและความสัมพันธ์กับผู้ป่วย.....	66
5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพชีวิตผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท ระหว่างก่อนและหลังการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	67

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1. แสดงรูปแบบของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจตามแนวคิดของกิบสัน.....	30
2. กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	44
3. สรุปขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	60